Elektronicznie podpisany przez:
Małgorzata Elżbieta Okrent
dnia 17 września 2026 r.

Uchwała Nr SO.11.4010.108.2026
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu
z dnia 17 września 2026 roku

w sprawie: **wydania na wniosek pożyczkobiorcy opinii o możliwości spłaty wnioskowanej pożyczki przez Gminę Czempiń**

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu wyznaczony Zarządzeniem Nr 5/2025 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 3 lutego 2025 r. (ze zm.) w osobach:

Przewodnicząca: Małgorzata Okrent
Członkowie: Małgorzata Lisowska
Marcin Wydmuch

działając na podstawie art. 13 pkt 1 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7) w związku z art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, z późn. zm.) w odniesieniu do wniosku Burmistrza Gminy Czempiń z dnia 3 września 2026 r. w sprawie wydania opinii o możliwości spłaty przez Gminę Czempiń planowanej do zaciągnięcia w 2026 roku pożyczki na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w kwocie 1.630.000,00 zł, wyraża

opinię pozytywną
o możliwości spłaty pożyczki.

UZASADNIENIE

Burmistrz Gminy Czempiń wystąpił w dniu 3 września 2026 r. z wnioskiem (skorygowanym w dniu 15 września 2026 r.) o wydanie opinii o możliwości spłaty pożyczki planowanej do zaciągnięcia w 2026 roku na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w kwocie 1.630.000,00 zł.

Analiza symulacji spłaty, w formie tabeli, dołączonej do wniosku wykazała rozbieżności pomiędzy kwotami w niej zamieszczonymi a Wieloletnią Prognozą Finansową, które wyjaśnił Burmistrz wskazując, że:

- *„niespójność pomiędzy kolumną 8 tabeli kredytowej a poz. 2.1.2 załącznika nr 1 wieloletniej prognozy finansowej Gminy Czempiń wynika z faktu, że w tabeli kredytowej nie uwzględniono planowanego do udzielenia w roku 2026 poręczenia, które planowane jest już w poz. 2.1.2 załącznika nr 1 wieloletniej prognozy finansowej Gminy Czempiń”,*

- *„niespójność pomiędzy kolumną 10 tabeli kredytowej a poz. 10.7.2 załącznika nr 1 wieloletniej prognozy finansowej Gminy Czempiń wynika z faktu, że w prognozie wieloletniej zaplanowane są wielkości również na potencjalne, jeszcze niezaciągnięte zobowiązania, natomiast w tabeli kredytowej opierano się tylko na zobowiązaniach faktycznie już zaciągniętych i niespłaconych na dzień sporządzania wniosku”.*

Rozpatrując zdolność Gminy do wywiązania się z zobowiązań, wynikających z planowanej do zaciągnięcia pożyczki oraz zaciągniętych pozostałych zobowiązań, Skład Orzekający poddał analizie:

- uchwałę budżetową Gminy Czempiń na 2026 rok (po zmianach),
- uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czempiń na lata 2026-2056 (po zmianach),
- uchwałę Nr XL/354/26 Rady Miejskiej w Czempiniu z dnia 27 sierpnia 2026 r. w sprawie zaciągnięcia pożyczki na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej,
- sprawozdanie Rb-Z – „Kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji jednostki samorządu terytorialnego wg stanu na koniec IV kwartału 2025 roku”,
- sprawozdanie Rb-NDS – „Sprawozdanie o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 30 czerwca roku 2026”

i ustalił co następuje:

W uchwale budżetowej na 2026 rok (po zmianie dokonanej uchwałą Nr XL/352/26 Rady Miejskiej w Czempiniu z dnia 27 sierpnia 2026 r.), zaplanowano dochody w kwocie 118.856.979,89 zł oraz wydatki w kwocie 134.425.901,63 zł. Planowany deficyt budżetu wynosi zatem 15.568.921,74 zł i zgodnie z postanowieniami uchwały budżetowej (po zmianach), ma zostać sfinansowany przychodami jednostek samorządu terytorialnego z wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków, przychodami z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz przychodami z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym.

Z załącznika nr 4 do uchwały budżetowej pn. „Planowane przychody i rozchody budżetu na 2026 r.” (po zmianach) wynika, że przychody zaplanowano w łącznej wysokości 36.243.921,74 zł i składają się na nie:

- przychody z zaciągniętych pożyczek na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (§ 903) w kwocie 13.029.368,20 zł,
- przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach (§ 905) w kwocie 1.059.628,74 zł,

- przychody jednostek samorządu terytorialnego z wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków (§ 906) w kwocie 1.277.212,65 zł,
- przychody z tytułu wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy (§ 950) w kwocie 2.449.512,31 zł,
- przychody ze spłat pożyczek i kredytów udzielonych ze środków publicznych (§ 951) w kwocie 6.000.000,00 zł,
- przychody z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym (§ 952) w kwocie 12.428.199,84 zł.

Zgodnie z przytoczonym wyżej załącznikiem rozchody zaplanowano w łącznej wysokości 20.675.000,00 zł, w tym:

- z tytułu spłaty pożyczek na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE (§ 963) w kwocie 10.945.000,00 zł,
- wykup innych papierów wartościowych (§ 982) w kwocie 1.500.000,00 zł,
- spłaty krajowych pożyczek i kredytów (§ 992) w kwocie 2.230.000,00 zł,
- udzielone pożyczki i kredyty (§ 991) w kwocie 6.000.000,00 zł.

Z kolei, analiza załącznika Nr 1 do uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej, po zmianie dokonanej uchwałą Nr XL/353/26 Rady Miejskiej w Czempiniu z dnia 27 sierpnia 2026 r. wykazała, że finansowanie deficytu przedstawia się następująco:

- kredytami i pożyczkami w kwocie 13.232.080,35 zł (poz. 4.1.1),
- nadwyżką budżetową z lat ubiegłych w kwocie 2.336.841,39 zł – zgodnie z metodologią opracowania WPF w pozycji tej wykazuje się przychody planowane w budżecie w § 905 i § 906 (poz. 4.2.1).

O zaciągnięciu pożyczki Rada Miejska zdecydowała uchwałą Nr XL/354/26 z dnia 27 sierpnia 2026 r. w sprawie zaciągnięcia pożyczki na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. Na mocy ww. uchwały postanowiono, że pożyczka zostanie zaciągnięta w roku budżetowym 2026 do kwoty 1.630.000,00 zł z przeznaczeniem na wyprzedzające finansowanie działania finansowanego ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej „Podniesienie efektywności energetycznej i redukcja emisji gazów cieplarnianych w budynku Szkoły Podstawowej w Czempiniu – Borowo 76", realizowanego w ramach działania 02.01 „Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych", w obrębie Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027.

Spłata pożyczki ma nastąpić w roku 2027 ze środków uzyskanych w ramach refundacji z Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027, na otrzymanie których została podpisana umowa z Samorządem Województwa Wielkopolskiego nr FEWP.02.01-IZ.00-0007/24-00. Odsetki od opiniowanej pożyczki będą płacone w latach 2026 i 2027.

W uchwale budżetowej na 2026 rok (po zmianach), w wykazie gminnych wydatków majątkowych na 2026 rok (załącznik nr 3), w dziale 801 - „Oświata i wychowanie” rozdziale 80101 - „Szkoły podstawowe” § 6057, § 6059 na zadanie: „Podniesienie efektywności energetycznej i redukcja emisji gazów cieplarnianych w budynku Szkoły Podstawowej w Czempiniu – Borowo 76” zaplanowano wydatki w ogólnej kwocie 3.387.058,21 zł (w tym środki z programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021- 2027 w kwocie 2.184.701,35 zł).

Zadanie, na które planuje się zaciągnąć pożyczkę jest przedsięwzięciem wieloletnim, ujętym w załączniku Nr 2 pn. „Wykaz przedsięwzięć do WPF” do uchwały w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej na lata 2026-2056 (po zmianach) w poz. 1.1.2.6 „Podniesienie efektywności energetycznej i redukcja emisji gazów cieplarnianych w budynku Szkoły Podstawowej w Czempiniu – Borowo 76”. Dla przedsięwzięcia, okres realizacji określono na lata 2025-2026, a łączne nakłady finansowe przewidziano w kwocie 3.430.452,00 zł, limit wydatków na 2026 rok wykazano w kwocie 3.387.058,21 zł.

Zgodnie ze sprawozdaniem Rb-Z – „Kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji jednostki samorządu terytorialnego wg stanu na koniec IV kwartału 2025 roku” zadłużenie Gminy z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek, wyemitowanych obligacji oraz z uwzględnieniem zobowiązań zaliczanych do tytułów dłużnych wynosiło 53.921.032,94 zł. Jednostka w 2026 roku planuje przychody zwrotne z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym w kwocie 25.457.568,04 zł, zobowiązania zaliczane do tytułów dłużnych w kwocie 79.533,16 zł oraz spłaty zobowiązań w ogólnej kwocie 14.675.000,00 zł i wydatki zmniejszające prognozowany dług w kwocie 110.566,10 zł. Prognozowany dług na dzień 31 grudnia 2026 r. wyniesie zatem 64.672.568,04 zł. Kwota ta stanowi 54,42 % planowanych dochodów budżetu 2026 roku. Ponadto, w latach 2027-2029 kwota długu będzie ulegała dalszemu zwiększeniu. W wykazanym okresie Jednostka planuje zaciągnięcie kolejnych przychodów z tytułu kredytów i pożyczek, bądź emisji obligacji, to jest w 2027 roku w kwocie 8.047.000,00 zł, w 2028 roku w kwocie 3.563.000,00 zł oraz w 2029 roku w kwocie 4.140.000,00 zł. Najwyższy poziom długu wystąpi na koniec 2029 roku i wyniesie 67.973.974,15 zł.

Na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej (po zmianach dokonanych uchwałą Nr XL/353/26 Rady Miejskiej w Czempiniu z dnia 27 sierpnia 2026 r.), Skład Orzekający ustalił, że relacja wynikająca z art. 243 ustawy o finansach publicznych dla lat 2026 - 2029 (przy uwzględnieniu zobowiązań już zaciągniętych i planowanych do zaciągnięcia) w latach spłaty pożyczki, kształtować się będzie następująco:

Rok	Relacja określona po lewej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ust. 1 ustawy (po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok)* (poz.8.1)	Dopuszczalny limit spłaty zobowiązań określony po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu wykonanie roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (poz.8.3.1)
2026	6,78	19,53
2027	7,01	18,69
2028	6,64	17,53
2029	6,56	16,19

*Analiza uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej, wykazała, że Jednostka zastosowała wyłączenia w zakresie ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań, o których mowa w art. 243 ust. 3:

- poz. 2.1.3.1 – „Odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań", w roku 2026 na kwotę 85.000,00 zł,
- poz. 5.1.1.1 – „Wyłączenia z limitu spłaty zobowiązań rat kapitałowych kredytów i pożyczek w zakresie kwot przypadających na dany rok wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy", w roku 2026 na kwotę 12.665.000,00 zł i w roku 2027 na kwotę 5.129.368,20 zł.

W złożonym wniosku i dołączonej do niego symulacji spłaty w formie tabeli, Jednostka wykazała wyłączenia w 2026 roku w kwocie 10.945.000,00 zł oraz w 2027 roku w kwocie 4.630.000,00 zł, zastosowane w oparciu o następujące umowy:

- umowa z dnia 27 marca 2024 r. Nr FEWP.02.05-IZ.00-0002/23-00 na zadanie „Budowa zielono-niebieskiej infrastruktury na terenie Gminy Czempiń w celu zwiększenia odporności na zmiany klimatu i klęski żywiołowe" na kwotę 7.805.751,81 zł,
- umowa z dnia 28 sierpnia 2024 r. Nr FEWP.03.01-IZ.00-0003/23-00 na zadanie „Rozwój infrastruktury w kierunku zrównoważonej multimodalnej i zeroemisyjnej mobilności na obszarze Gminy Czempiń wraz z działaniami informacyjno-edukacyjnymi" na kwotę 20.933.983,55 zł,
- umowa z dnia 7 sierpnia 2025 r. Nr FEWP.02.01-IZ.00-0007/24-00 na zadanie „Podniesienie efektywności energetycznej i redukcja emisji gazów cieplarnianych w budynku Szkoły Podstawowej w Czempiniu – Borowo 76" na kwotę 2.215.077,00 zł.

W zakresie wyłączeń we wniosku udzielono następujących wyjaśnień: „*w kolumnie 17 tabeli kredytowej dla roku 2026 uwzględniono wyłączenie pożyczkę zaciągniętą w roku 2025 i planowaną do zaciągnięcia w roku 2026 na wyprzedzające finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków unijnych, natomiast załącznik nr 1 wieloletniej prognozy finansowej Gminy Czempiń w poz. 5.1.1 wykazuje kwotę 12.665.000,00 tj. o 1.720.000,00 zł wyższą. Jest to kwota pożyczki zaciągniętej w roku 2025 na prefinansowanie projektów realizowanych przy udziale środków z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, której termin spłaty przypada na rok 2026. Z kolei dla roku 2027 w tabeli kredytowej nie wykazuje się kwoty pożyczki na wyprzedzające finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków unijnych,*

na której możliwość spłaty nie wystąpiono jeszcze do Regionalnej Izby Obrachunkowej z wnioskiem o wydanie opinii (kwota 499.368,20 zł), natomiast w poz. 5.1.1. prognozy wieloletniej jest już ujęta”.

W oparciu o zamieszczone dane, Skład Orzekający wyraża opinię, że w latach 2026-2027 spłata zobowiązań Gminy Czempiń z tytułu rat kredytów i pożyczek oraz wykupu wyemitowanych obligacji wraz z wydatkami na obsługę zobowiązań wykazuje zachowanie relacji, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Skład Orzekający uznał, że Gmina Czempiń posiada możliwość spłaty planowanych do zaciągnięcia zobowiązań z tytułu pożyczki na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. Skład Orzekający zauważa jednak, że warunki te zostaną spełnione w przypadku osiągnięcia w poszczególnych latach prognozowanych dochodów, w tym dochodów bieżących oraz przy założeniu, że nie wzrosną planowane wydatki bieżące, a także, że w okresie tym nie wzrośnie w sposób znaczący zadłużenie Gminy.

Oceniając natomiast wpływ opiniowanej pożyczki na realizację zadań publicznych, Skład Orzekający uznał, że jej zaciągnięcie nie zagrozi realizacji zadań publicznych przez Gminę Czempiń w latach 2026 i 2027, pod warunkiem osiągnięcia – w poszczególnych latach – prognozowanych w uchwale w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czempiń, utrzymania planowanego poziomu wydatków (w szczególności wydatków bieżących, w tym na obsługę długu), a także przy założeniu osiągnięcia zakładanych nadwyżek dochodów bieżących nad wydatkami bieżącymi.

Biorąc powyższe pod uwagę Skład Orzekający postanowił jak w sentencji.

Przewodnicząca
Składu Orzekającego

Małgorzata Okrent

Pouczenie: Od opinii wyrażonej w niniejszej uchwale służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu w terminie 14 dni od otrzymania niniejszej uchwały.